

ΕΤΟΣ
17^ο

ΦΥΛΛΟ 182

ΜΑΡΤΙΟΣ

2025

Ο ΡΥΘΜΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

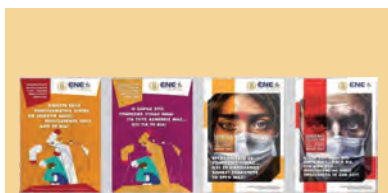
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας 2025: «Το νοσηλευτικό επάγγελμα πάντα έδειχνε το δρόμο της ισότητας των φύλων χωρίς διακρίσεις...»

Ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας στη διαχείριση ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών, στο επίκεντρο της Νοσηλευτικής ημερίδας του Γ.Ν. Καβάλας

Παγκόσμια ημέρα κατά της βίας στους επαγγελματίες υγείας 2025

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας: «Πρότυπα Ποιότητας για τη Φρονίδα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Νέων»

2ο FORUM Κλινικών Δεξιότητων Δ.Ν.Υ. του Γ.Ν.Θ. «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ»: «Εκπαιδευτικό τριήμερο γνώσης και καινοτομίας για την Συνεχιζόμενη Νοσηλευτική Εκπαίδευση»

Ημερίδα Νοσηλευτικής Ηγεσίας του 1ου Περιφερειακού Τμήματος της Ε.Ν.Ε

5η Νοσηλευτική Δημερίδα Δυτικής Μακεδονίας: «Ο εκσυγχρονισμός και οι καινοτομίες στην Νοσηλευτική αποτελούν μονόδρομο για την εξέλιξη του επαγγέλματος και την βιωσιμότητα του Ε.Σ.Υ.»

Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γ.Ν.Α. «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ»: Εκδήλωση για τον εορτασμό της Διεθνούς ημέρας Γυναϊκών»

3ο Π.Τ. Ε.Ν.Ε.: Τιμητική βράβευση του Νοσηλευτικού Προσωπικού του Γ.Ν. Κεφαλληνίας και του Γ.Ν. Ληξουρίου «ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ» από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων / Π.Ε. Κεφαλονιάς & Ιθάκης

«Οι Νοσηλεύτες Εκπαιδεύουν... οι Πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ»... Ειδικό Νηπιαγωγείο & Δημοτικό Σχολείο Κατερίνης, 15ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών, Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Αττικής, 2ο Γυμνάσιο Ηλιούπολης, 2ο ΓΕΛ Ηλιούπολης, 4ο Δημοτικό Σχολείο Λευκάδας, 2ο Γενικό Λύκειο Κιάτου, ΕΠΑΛ Κιάτου

Editorial

Dr. Jennifer Hall, Penny Kalrpxi, Anastasia Giannaki & Dr. Joao Breda:
«WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office launches WHO Quality Standards for Child and Youth Mental Health Services»

Οι Νοσηλεύτες «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία

Χαρίκλεια Μαλέτσικα:
«Η Συμβολή της Σχολικής Αξιοματικών Νοσηλευτικής στη Νοσηλευτική επιστήμη»

Μαρίαννα Ελευθερούδη:
«Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού: Η Αξία της Πρόληψης και της Φροντίδας»

Φωτεινή Μάλλη:
«Φυμσίωση: Από το χθες στο σήμερα...»

Πουλκερία Χριστοδούλου:
«Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φυματίωσης»

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ**ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Βασιλίσσης Σοφίας 47
Τ.Κ. 106 76 Αθήνα,
Τηλ.: 210 3648044
e-mail: info@enne.gr

www.enne.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημήτριος Σκουτέλης / Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Λάμπρος Μπίζας / Αντιπρόεδρος Α' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Μπαλιόζογλου / Αντιπρόεδρος Β' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Κωνσταντία Μπελαλή / Αναπληρωτής Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Σταύρος Πανόπουλος / Ταμίας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Αβραμίδης / Οργανωτικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Μέλη Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Αρβανίτης Γεώργιος
Γιάγκου Ευτυχία
Κοσκινάς Παναγιώτης
Κούρτης Γεώργιος
Κωστίκου Μαρία
Μαντζανάς Μιχαήλ
Ναλμπάντης Ευάγγελος
Τάνη Σοφία

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Γεώργιος Αβραμίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ <http://www.enne.gr>

Ιωάννης Μπατής

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Δημήτριος Σκουτέλης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

CLEVERMEDIA ΑΕ
Κορυτσάς 10
Τ.Κ. 104 47 Αθήνα,
Τηλ.: 210 7247507
e-mail: info@clevermedia.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα

απηχούν τις απόψεις του υπογράφοντος
και δεν εκφράζουν υποχρεωτικά την εφημερίδα.

Χειρόγραφα, δημοσιευμένα ή μή,

δεν επιστρέφονται.

Απαγορεύεται η ανατύπωση

ή εκμετάλλευση μέρους

ή όλου του κειμένου χωρίς

την έγγραφη άδεια του εκδότη.

A

**Απόσπαση δοκίμων υπαλλήλων λόγω
συνυπηρέτησης**

σελ. 03

B

**Επιβεβλημένη η διατήρηση της κατάταξης
των Νοσηλευτών των Ο.Τ.Α. στην Α'
κατηγορία χορήγησης επιδόματος
επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας**

σελ. 03

Γ

**Ενημέρωση μελών Ε.Ν.Ε. για την υποβολή
αιτήσεων για την είσοδο στο Στρατιωτικό
Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού
(Αθήνα)**

σελ. 04

Δ

Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε

σελ. 04

Ε

**ΑΣΠΑΙΤΕ: Ετήσιο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής
Κατάρτισης 2025 – 2026**

σελ. 04

ΣΤ

**Α.Σ.Ε.Π.: Έκδοση Οριστικών Αποτελεσμάτων
από επιλαχόντες 7Κ/2022 – ΤΕ
Νοσηλευτικής**

σελ. 04

A

Απόσπαση δοκίμων υπαλλήλων λόγω συνυπηρέτησης

Στις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 2946/2001 (ΦΕΚ 224/τ.Α'/8-10-2001) όπως ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με το άρθρο 8 παρ.4 Ν.5161/2024, ΦΕΚ Α` 196/29.11.2024, καθιερώνεται το δικαίωμα κατά παρέκκλιση απόσπασης δημοσίων υπαλλήλων σε υπηρεσία στην περιοχή, όπου υπηρετεί ο σύζυγος ή συμβιών αυτών, που ανήκει στις αναφερόμενες στη διάταξη κατηγορίες υπαλλήλων (ένστολοι, ιερείς, υπάλληλοι ΕΚΑΒ κλπ).

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 287/1976 (ΦΕΚ 78/Α'), επιτρέπεται χωρίς γνώμη υπηρεσιακών συμβουλίων, η απόσπαση υπαλλήλου που υπηρετεί σε οποιαδήποτε περιοχή σε υπηρεσία άλλης περιοχής η οποία ορίζεται ως παραμεθόριος με τις διατάξεις του άρθρου 1 του νόμου αυτού, για λόγους συνυπηρέτησης με σύζυγο, επίσης υπάλληλο του δημοσίου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα.».

Με τις ανωτέρω διατάξεις εδώ και είκοσι και πλέον έτη, εισάγεται εξαίρεση ως προς την απόσπαση υπαλλήλων από τις διατάξεις του Υ.Κ., ή τυχόν άλλες διατάξεις, δεδομένου ότι σε συνδυασμό προς την επιταγή του άρθρου 21 του Συντάγματος οι διατάξεις αυτές είναι προστατευτικές για την οικογένεια και ως εκ τούτου θεωρούνται ειδικές και επομένως κατισχύουν, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών με αρ. πρωτ.: ΔΙΔΑ-Δ/Φ.42/4969/20002/12-10-2010. Κατά συνέπεια, οι αποσπάσεις υπαλλήλων για συνυπηρέτηση, βάσει του άρθρου 21 του ν. 2946/2001 και της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 287/1976, δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς της παρ. 9 του άρθρου 68 του ν. 3528/2007 και μπορούν να διενεργούνται και κατά τη δοκιμότητα.

Επιπλέον σε ότι αφορά τις μονιμοποιήσεις των δοκίμων υπαλλήλων, οι υπηρεσίες στις οποίες θα ανήκουν οι υπάλληλοι οργανικά θα λάβουν υπόψη τους τις εκθέσεις αξιολόγησης τις οποίες θα καταρτίσουν οι υπηρεσίες στις οποίες οι υπάλληλοι είναι αποσπασμένοι, με την προϋπόθεση ότι τα καθήκοντα που ασκούν στις υπηρεσίες που αποσπάστηκαν ήταν σχετικά με την ειδικότητά τους.

Εν αναμονή της οριστικής δικαίωσης των πολύμηνων προσπαθειών και των παρεμβάσεων της Ε.Ν.Ε. αναφορικά με την επικείμενη ανάκληση του υπ' αριθμ. πρωτ. Γ4β/οικ. 62123/02-12-2024 εγγράφου του Υφυπουργού Υγείας, το οποίο στερείται παντός ερείσματος και εν σχέσει με τις μετακινήσεις του νοσηλευτικού προσωπικού, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 50 παρ. 6 του Νόμου 4368/2016, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει μέχρι και σήμερα, γίνεται σαφές ότι ένα υπηρεσιακό έγγραφο ή μια εγκύκλιος δεν δύναται να τροποποιήσουν μια νομοθετική διάταξη ή να εισάγουν ρύθμιση διαφορετικού περιεχομένου. Εξάλλου και νομολογιακώς γίνεται δεκτό, ότι η τυχόν έκδοση οιασδήποτε εγκυκλίου, ως και η επίκληση αυτής, δεν δύναται να αναίρεσει την εφαρμογή των διατάξεων τυπικού νόμου.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας

Τζανής Πολυκανδριώτης

B

Επιβεβλημένη η διατήρηση της κατάταξης των Νοσηλευτών των Ο.Τ.Α. στην Α' κατηγορία χορήγησης επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

Η Ε.Ν.Ε. ενόψει της διαφαινόμενης έκδοσης Κοινής Υπουργικής Απόφασης περί του προσδιορισμού των δικαιούχων του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και κατάταξης αυτών στις επιμέρους κατηγορίες, που απασχολούνται σε φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, απέστειλε σχετικό έγγραφο προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών και το Υπουργείο Εσωτερικών, καλώντας τους συναρμόδιους Υπουργούς να μην προχωρήσουν στην έκδοση οιασδήποτε απόφασης, με την οποία θα επιφέρουν εν τοις πράγμασι μείωση του ποσού του επιδόματος των Νοσηλευτών των ΟΤΑ, δηλώνοντας ρητώς ότι οποιαδήποτε ανάλογη πρωτοβουλία θα γνωρίσει σθεναρή αντίδραση από το σώμα των Νοσηλευτών.

Αναλυτικά το έγγραφο:

Ενόψει της διαφαινόμενης έκδοσης Κοινής Υπουργικής Απόφασης περί του προσδιορισμού των δικαιούχων του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και κατάταξης αυτών στις επιμέρους κατηγορίες, που απασχολούνται σε φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 98 παρ. 1-2 του Νόμου 4483/2017, «1. Στους δικαιούχους του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, όπως αυτό είχε προβλεφθεί στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 (Α` 226), εξακολούθησε να καταβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4354/2015 (Α` 176), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 54 του ν. 4384/2016 (Α` 78) και εξειδικεύθηκε, κατά ποσό, ανά κατηγορία δικαιούχων και ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις καταβολής, με τις, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, εκδοθείσες και ισχύουσες αποφάσεις, προστίθενται οι μόνιμοι και δοκίμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου και ορισμένου χρόνου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, που υπάγονται στις ειδικότητες ή παρέχουν τις εργασίες που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες της παραγράφου 2.

2. Στην κατηγορία Α' συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό που απασχολείται σε συνεργεία απολύμανσης, οι απολυμαντές, οι εργάτες και τεχνίτες βιολογικού καθαρισμού, οι υδραυλικοί, τεχνίτες και εργάτες που απασχολούνται στην κατασκευή και συντήρηση δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και τηλεθέρμανσης, στα αντλιοστάσια αποχέτευσης, το προσωπικό που απασχολείται στην εποπτεία καθαριότητας, το προσωπικό καθαριότητας εσωτερικών χώρων, το νοσηλευτικό προσωπικό, οι οδηγοί, χειριστές και εργάτες αποφρα-

κτικών μηχανημάτων, οι εργάτες και τεχνίτες ψεκασμού, οι εργάτες κοπή ψηλών δένδρων, οι σιδεράδες – αλουμιναδες, καθώς και οι εργάτες καθαριότητας των δημοτικών νεκροταφείων (...).

3. Το ποσό του επιδόματος για τους ανωτέρω υπαλλήλους ορίζεται, ανά κατηγορία, ως εξής:

α) Για την κατηγορία Α', σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως (...).

Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις το νοσηλευτικό προσωπικό, μόνιμο, ΙΔΟΧ και ΙΔΑΧ των ΟΤΑ και των νομικών προσώπων αυτών κατέστη δικαιούχο του επιδόματος στην κατηγορία των 150 ευρώ. Η κατά τα ανωτέρω κατάταξη των νοσηλευτών στην ανώτερη Κατηγορία Α' υπήρξε μια απόλυτα δίκαιη και ορθολογική επιλογή του νομοθέτη ενόψει ιδίως της φύσεως των καθηκόντων που εκτελούν, που έχουν ως άμεση συνέπεια την έκθεσή τους σε πλήθος επικίνδυνων και ανθυγιεινών παραγόντων, που θέτουν καθημερινά σε διακινδύνευση την υγεία τους.

Ενόψει των ανωτέρω θεωρούμε αυτονόητη και επιβεβλημένη την διατήρηση της κατάταξης των νοσηλευτών των ΟΤΑ στην ανώτερη προβλεπόμενη Κατηγορία και πάντως την διατήρηση αναλλοίωτου του ποσού του επιδόματος που ήδη λαμβάνουν. Οποιαδήποτε ενδεχόμενη μείωση του ποσού του επιδόματος δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή και ανεκτή, ενώ θα σημαίνει την ευθεία απαξίωση και υποβάθμιση του πρωτεύοντος και καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζουν οι νοσηλευτές κάτω από εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες για την διασφάλιση του αγαθού της δημόσιας υγείας.

Ως εκ τούτου καλούμε τους συναρμόδιους Υπουργούς να μην προχωρήσουν στην έκδοση οιασδήποτε απόφασης, με την οποία θα επιφέρουν εν τοις πράγμασι μείωση του ποσού του επιδόματος των νοσηλευτών των ΟΤΑ, ενώ δηλώνουμε ρητώς ότι οποιαδήποτε ανάλογη πρωτοβουλία θα γνωρίσει σθεναρή αντίδραση από το σώμα των νοσηλευτών.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας

Τζανής Πολυκανδριώτης

Editorial

Dr. Jennifer Hall, Penny Kalpaxi, Anastasia Giannaki & Dr. Joao Breda: «WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office launches WHO Quality Standards for Child and Youth Mental Health Services»

Mental health conditions affect 1 in 5 adolescents in the WHO European Region. Over the past 30 years, the burden of mental disorders among young people has increased significantly, particularly for anxiety, depression, and eating disorders.

Alarmingly, suicide is the leading cause of death among those aged 15 to 29.

In Greece, it is estimated that 1 in 4 adolescents live with a mental health condition, while suicide ranks as the sixth leading cause of death among those aged 10 to 19.

Despite the urgent need for support, many children and adolescents do not receive adequate care. Those who seek help often face long waiting times, inconsistent service quality, lack of youth-friendly approaches, and insufficiently trained providers. These challenges highlight the urgent need to strengthen child and youth mental health care both in Greece and across the WHO European Region.

In collaboration with the Government of the Hellenic Republic, WHO Regional Office for Europe hosts a Programme on the Quality of Child and Youth Mental Health Care, under the WHO Athens Office on Quality of Care and Patient Safety and Mental Health Flagship. This Programme is an innovation in itself - the first WHO workstream globally dedicated to improving the quality of child and adolescent mental health care.

In response to this need to standardize care quality and reduce inequities across the WHO European Region, the Programme has developed the first WHO Quality Standards for Child and Youth Mental Health Care. These standards aim to provide a comprehensive framework for outpatient and community settings, to allow for assessment of care quality and identify areas for quality improvement.

In recognition of the strong collaboration with the Government of the Hellenic Republic, these quality standards were launched in Athens, Greece on the 27th March 2025. The high-level event was attended by the Honorable Deputy Minister of Health, Dimitris Vartzopoulos, Ministry of Health, and Honorable Member of the Hellenic Parliament, Zoe Rapti.

The quality standards were developed through a comprehensive scientific process guided by a rapid review of other methods and in collaboration with an expert steering group. The methods included a survey, systematic literature reviews, reviews of other quality standards and consultations with small stakeholder groups and the general public. Importantly, the development was informed by input from children, young people, caregivers and providers, and consultations across the WHO European Region.

There are fifteen standards organized into eight core themes. Amongst others, they stipulate that high-quality care should be done with active participation of users, uphold rights and safety, with the engagement of families and communities, in a timely manner, with smooth service transitions and with a competent and appropriate workforce.

The implementation of the quality standards can be tailored to each country's context, forming part of a broader approach to improving health-care quality. They can support health workers or health leaders in self assessing and prioritizing areas for quality improvement, or help the general public to understand what high-quality care can look like. It is recommended that implementation is done alongside an approach to nurture a culture of quality improvement.

The Programme on Quality of Child and Youth Mental Health Care under the WHO Office on Quality of Care and Patient Safety in Athens is available to support the implementation of the quality standards through providing capacity building activities, a platform to jointly problem solve and share information, and tailored support.

As part of the next steps, a pilot implementation of the standards is taking place in four countries, including Greece, offering a valuable opportunity to assess feasibility and impact before wider adoption. In Greece, the new standards are expected to support ongoing efforts to

strengthen community-based child mental health services, further support professional training, and promote user engagement, in line with recent legislation and the National Action Plan for Mental Health.

The journey to implement the quality standards across the WHO European Region and in Greece will require joint learning, commitment and action across multiple stakeholders and layers of society.

These standards represent a critical step towards a future where all children and adolescents in Europe receive mental health care that is safe, respectful, effective, and truly centered around their needs and voices.

Dr. Jennifer Hall

Penny Kalpaxi

Anastasia Giannaki

Dr. Joao Breda

Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας 2025: «Το νοσηλευτικό επάγγελμα πάντα έδειχνε το δρόμο της ισότητας των φύλων χωρίς διακρίσεις...»

Η 8η Μαρτίου έχει καθιερωθεί από τον Ο.Η.Ε. το 1977, ως η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Αποτελεί μια ημέρα τιμής και σεβασμού των αγώνων των γυναικών, ώστε να επιτευχθεί η πλήρης ισότητα των φύλων. Το φετινό μήνυμα επικεντρώνεται στην «επιτάχυνση της δράσης» καθώς με τον σημερινό ρυθμό προόδου, θα χρειαστούν αρκετά χρόνια ακόμη για επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος. Σαφέστατα και γίνονται σημαντικά βήματα προόδου, ωστόσο όμως θα πρέπει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες και η πλήρης ισότητα να γίνει πραγματικότητα σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητάς μας.

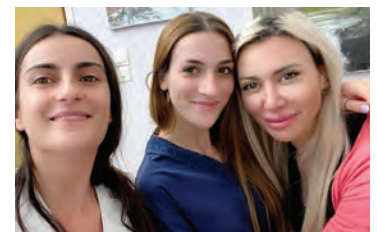
Στα πρόσωπα των Νοσηλευτριών αλλά και όλων των γυναικών τιμούμε φέτος τον πρωταγωνιστικό ρόλο τον οποίο κατέχουν σε όλα τα επίπεδα, τιθασεύοντας με τρόπο μοναδικό αναχρονιστικές αντιλήψεις και κουλτούρες. Άλλωστε η ίδια η καθημερινότητα των γυναικών επιβεβαιώνει την αδιάρρηκτη συσχέτισή τους με τις καθημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν μαχόμενες στην πρώτη γραμμή για ισότητα, αξιοπρέπεια και δικαιοσύνη σε κάθε έκφανση της ζωής.

Σε ότι αφορά στην προσφορά των γυναικών στην νοσηλευτική επιστήμη εκφράζουμε τον απεριόριστο σεβασμό και την δέσμευσή μας να διασφαλίσουμε ένα υγιές περιβάλλον πλήρους ισότητας, ίσων ευκαιριών, χωρίς διακρίσεις, το οποίο θα προάγει και θα αποπνέει τον αλληλοσεβασμό και την αλληλεγγύη. Άλλωστε το νοσηλευτικό επάγγελμα πάντα έδειχνε το δρόμο της ισότητας των φύλων χωρίς διακρίσεις...

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Παγκόσμια ημέρα κατά της βίας στους επαγγελματίες υγείας 2025

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας κατά της Βίας προς τους επαγγελματίες υγείας, η Ε.Ν.Ε. υλοποιεί την 2η πανελλαδική ενημερωτική εκστρατεία, ώστε οι πολίτες να κατανοήσουν, να σεβαστούν και να προστατέψουν το έργο των επαγγελματιών υγείας, εξαλείφοντας κάθε μορφή βίας.

Σύμφωνα με διεθνείς οργανισμούς τα περιστατικά βίας στις Υπηρεσίες Υγείας παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα και καθημερινά οι επαγγελματίες υγείας βρίσκονται εκτεθειμένοι σε επιθετικές και βίαιες συμπεριφορές κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναφέρει χαρακτηριστικά ότι έως και το 62% των εργαζομένων στον τομέα της υγείας έχουν βιώσει βία στο χώρο εργασίας, με την λεκτική κακοποίηση (58%) να είναι η πιο κοινή μορφή μη σωματικής βίας, ακολουθούμενη από τις απειλές (33%) και την σεξουαλική παρενόχληση (12%).

Οποιαδήποτε μορφή βίας κατά των εργαζομένων στον τομέα της υγείας είναι καταδικαστέα και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να είναι ανεκτή και να εξηγείται «ως μέρος της δουλειάς». Η βία δεν έχει μόνο αρνητικό αντίκτυπο στην ψυχολογική και σωματική ευεξία του προσωπικού υγειονομικής περίθαλψης, αλλά επηρεάζει και τα εργασιακά τους κίνητρα. Κατά συνέπεια,

γικές για την έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση των ενδεχόμενων βιαιών περιστατικών, τη λήψη μέτρων για την οργάνωση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος (εξασφάλιση βέλτιστων επιπέδων στελέχωσης - χρόνου εργασίας - υποστηρικτικών ομάδων εργασίας, αποφυγή απομονωμένης εργασίας, ελαχιστοποίηση χρόνου αναμονής ασθενών, περιορισμό της κυκλοφορίας του κοινού στις εγκαταστάσεις των Υπηρεσιών Υγείας, παροχή έγκαιρης ενημέρωσης στους ασθενείς και την οικογένεια για τη μείωση των αγχογόνων παραγόντων κ.λπ.), την παροχή μέτρων ασφαλείας (άμεση ειδοποίηση προσωπικού ασφαλείας, συνοδούς ασφαλείας κατά τη διάρκεια της νύχτας, επαρκή φωτισμό, κάμερες ασφαλείας, συναγερμούς, σηματοδότηση έκτακτης ανάγκης, ασφαλή φύλαξη τιμαλών κ.λπ.), την εκπαίδευση των εργαζομένων στην επίλυση συγκρούσεων και την διαχείριση επιθέσεων, την παροχή συμβουλών για την αναγνώριση του κινδύνου βίαιης συμπεριφοράς, την ενθάρρυνση των εργαζομένων για την αναφορά των περιστατικών βίας, τη διασφάλιση της εμπιστευτικής διαδικασίας αναφορών, την παρακολούθηση των τάσεων βίας και την συνεχή αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προληπτικών μέτρων.

Η Ε.Ν.Ε. προσπίζει την ασφάλεια των Νοσηλευτών αλλά και όλων των επαγγελματιών υγείας, μέσα από παρεμβάσεις της προς τους αρμόδιους φορείς επιδιώκει την περαιτέρω αυστηροποίηση των ποινών για όλους όσους εμπλέκονται σε περιστατικά βίας κατά των επαγγελματιών υγείας. Ο πρόσφατος Ν. 5090/2024, άρθρο 33: «Διατάραξη της λειτουργίας υπηρεσίας νοσηλευτικών ιδρυμάτων και χώρων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Προσθήκη παρ. 4 και 5 στο άρθρο 168 του Π.Κ.», λειτουργεί προστατευτικά προς τους επαγγελματίες υγείας, ωστόσο χρειάζονται ακόμη περισσότερες ενέργειες τόσο σε επίπεδο πολιτικών υγείας, όσο και σε επίπεδο κοινωνικών δράσεων ευαισθητοποίησης, ώστε να αυξηθεί η ενσυναίσθηση των πολιτών απέναντι στο έργο των επαγγελματιών υγείας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

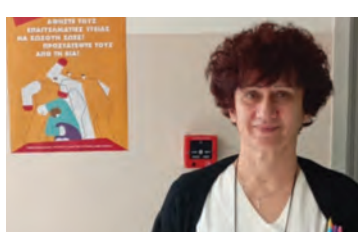
Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

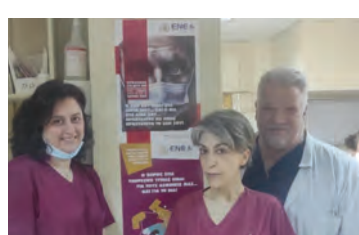
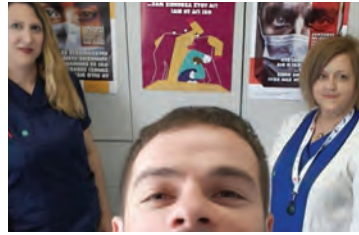

η βία θέτει σε κίνδυνο τόσο τους ίδιους τους εργαζόμενους, όσο και την ποιότητα και την παροχή της υγειονομικής περίθαλψης.

Οι κατευθυντήριες οδηγίες των διεθνών οργανισμών στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της βίας στις Υπηρεσίες Υγείας επικεντρώνονται σε στρατη-

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας: «Πρότυπα Ποιότητας για τη Φροντίδα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Νέων»

με την ενεργό συμμετοχή των ληπτών Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, ενδυναμώνοντας τα παιδιά, τους νέους και τους φροντιστές, ώστε να λαμβάνουν αποφάσεις βασισμένες σε επιστημονικά δεδομένα για καλύτερη ψυχική υγείας και ποιότητα ζωής.

Δικαιώματα και ασφάλεια: Αντιμέτωπη όλων των ανθρώπων με αξιοπρέπεια και σεβασμό. Υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους και προστασία από οποιαδήποτε απειλή. Οι υπηρεσίες πρέπει να είναι ασφαλείς, συμπεριληπτικές και χωρίς διακρίσεις.

Συμμετοχή της οικογένειας και της κοινότητας: Ενίσχυση της συμμετοχής των φροντιστών και των οικογενειών στην παροχή φροντίδας και δημιουργία ισχυρών συνεργασιών με τοπικούς φορείς με σκοπό την ολιστική κάλυψη των αναγκών των παιδιών, των νέων και των φροντιστών τους.

Ομαλή μετάβαση: Συνεργασία με τα παιδιά, τους νέους και τους φροντιστές τους για την συνδιαμόρφωση συστημάτων ομαλής παραπομπής και μετάβασης, με σκοπό τη διασφάλιση απρόσκοπτης φροντίδας, ειδικά για όσους διατρέχουν κίνδυνο.

Έγκαιρη υποστήριξη: Εξασφάλιση έγκαιρης αξιολόγησης και παρέμβασης για τα παιδιά, τους νέους, τις οικογένειες τους και τους φροντιστές τους, ώστε να ανταποκρινόμαστε άμεσα στις ανάγκες τους.

Παρεμβάσεις βασισμένες σε επιστημονικά δεδομένα: Παροχή παρεμβάσεων βασισμένων σε επιστημονικά δεδομένα, προσαρμοσμένες στην αναπτυξιακή πορεία του κάθε ατόμου και υιοθέτηση ανάλογων μεθόδων εξατομικευμένης φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών μέσων, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στις προτιμήσεις του κάθε παιδιού ή νέου και της οικογένειάς του.

Ικανό και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό: Διασφάλιση της ύπαρξης επαρκούς και κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών, των νέων και των φροντιστών τους.

Στις 27 Μαρτίου 2025, στο Υπουργείο Υγείας παρουσιάστηκαν από το Γραφείο για την Ποιότητα Φροντίδας και Ασφάλειας Ασθενών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και την ομάδα Mental Health Flagship, τα Πρότυπα Ποιότητας για τη Φροντίδα Ψυχικής Υγείας παιδιών και νέων. Στην εκδήλωση συμμετείχαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, πολιτικά πρόσωπα, εκπρόσωποι φορέων Ψυχικής Υγείας, επιστήμονες και επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος εκπροσώπησε ο Γενικός Γραμματέας κ. Τζαννής Πολυκανδριώτης.

Σύμφωνα με τα δεδομένα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, οι ψυχικές διαταραχές επηρεάζουν 1 στους 5 εφήβους στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια. Τα τελευταία 30 χρόνια, η επιβάρυνση των ψυχικών διαταραχών μεταξύ των νέων έχει αυξηθεί σημαντικά, ιδιαίτερα για το άγχος, την κατάθλιψη και τις διατροφικές διαταραχές. Η αυτοκτονία είναι η κύρια αιτία θανάτου στις ηλικίες 15 έως 29 ετών. Παρά την επείγουσα ανάγκη για υποστήριξη, πολλά παιδιά και έφηβοι δεν λαμβάνουν την απαραίτητη φροντίδα. Όσοι αναζητούν βοήθεια συχνά αντιμετωπίζουν υπηρεσίες που ποικίλουν σε ποιότητα και αποτελεσματικότητα, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις όπως μεγάλους χρόνους αναμονής για πρόσβαση στη φροντίδα, υπηρεσίες που δεν είναι φιλικές προς τα παιδιά ή τους νέους και ανεπαρκώς εκπαιδευμένους παρόχους.

Καθώς τα επιστημονικά δεδομένα είναι ιδιαίτερος ανησυχητικά, τα Πρότυπα Ποιότητας έρχονται να προσφέρουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για τις Κοινωνικές Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας, προσδιορίζοντας την παροχή υψηλής ποιότητας Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και αποτελώντας παράλληλα τον οδηγό για την βελτίωση και την περαιτέρω ανάπτυξη των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας σε παιδιά και νέους.

Η ανάπτυξη των Προτύπων Ποιότητας πραγματοποιήθηκε κατόπιν διαβουλεύσεων απ' όλη την Ευρωπαϊκή Περιφέρεια του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας μέσω εφαρμογής ενός ολιστικού πλαισίου συμμετοχής παιδιών, νέων, φροντιστών, επαγγελματιών ψυχικής υγείας, έτσι ώστε να συμπεριληφθούν συγκεκριμένοι δείκτες ποιότητας, οι οποίοι να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πρότυπα για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και αξιόπιστου συστήματος παροχής Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας για παιδιά και νέους. Επιπλέον τα Πρότυπα Ποιότητας είναι προσαρμοσμένα στο πλαίσιο κάθε χώρας, έτσι ώστε να μπορούν να βοηθήσουν τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, τις πολιτικές υγείας και τους πολίτες, να κατανοήσουν και να δώσουν προτεραιότητα στην παροχή υψηλής ποιότητας Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.

Τα Πρότυπα Ποιότητας αφορούν στρατηγικές για:
Συμμετοχή και ενδυνάμωση: Διασφάλιση ότι οι Υπηρεσίες έχουν σχεδιαστεί

Βελτίωση της ποιότητας και συλλογή δεδομένων: Καλλιέργεια κουλτούρας συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας μέσω αποτελεσματικής διοίκησης και τακτικής παρακολούθησης. Οι υπηρεσίες πρέπει να διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους για την συλλογή, ανάλυση και αναφορά δεδομένων.

Η Ε.Ν.Ε. συχαίρει τον Dr. João Breda, τους συνεργάτες του από το Γραφείο για την Ποιότητα Φροντίδας και Ασφάλειας Ασθενών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και την ομάδα Mental Health Flagship για το πολύ σημαντικό έργο τους, δηλώνοντας αρωγός στις προσπάθειές τους. Παράλληλα δε, δηλώνει την διαθεσιμότητά της προς το Υπουργείο Υγείας, σε ότι αφορά την πιλοτική εφαρμογή των Προτύπων Ποιότητας στη χώρα μας, ώστε να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός νέου ευρωπαϊκού πλαισίου για τη φροντίδα της ψυχικής υγείας των παιδιών και των νέων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας στη διαχείριση ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών, στο επίκεντρο της Νοσηλευτικής ημερίδας του Γ.Ν. Καβάλας

Στις 19 Μαρτίου 2025 στο αμφιθέατρο του Γ.Ν. Καβάλας διεξήχθη η Νοσηλευτική Ημερίδα με θέμα: «Ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας στη διαχείριση ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών», η οποία διοργανώθηκε από την Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και τελούσε υπό την αιγίδα της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν διακεκριμένοι επιστήμονες, επαγγελματίες υγείας και φορείς πολιτικής προστασίας, αναδεικνύοντας την σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας και της ανταλλαγής καλών πρακτικών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση – διαχείριση κρίσεων, με απώτερο σκοπό την προστασία της Δημόσιας Υγείας. Καθώς ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας στη διαχείριση ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών είναι εξαιρετικά σημαντικός, η συμμετοχή των φορέων (ΕΚΑΒ- ΚΕΠΥ, Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστική, Πολιτική Προστασία, Γ.Ν. Καβάλας, υπήρξε καθοριστική, καθώς δόθηκε η δυνατότητα στους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς να αναπτύξουν μέσα από τις παρουσιάσεις τους τις στρατηγικές τις οποίες ακολουθούν, ώστε να υπάρξει η βέλτιστη ανταπόκριση στην αντιμετώπιση – διαχείριση ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών.

Το Διοικητικό συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συγχαίρει την Διοίκηση του Γ.Ν. Κα-

βάλας, τον Διευθυντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Γεώργιο Τσιγγάρα, τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, τους συμμετέχοντες φορείς καθώς και όλους τους συμμετέχοντες για την υποδειγματική διεξαγωγή της επιστημονικής εκδήλωσης, δηλώνοντας αρωγός στο έργο τους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

5η Νοσηλευτική Διημερίδα Δυτικής Μακεδονίας: «Ο εκσυγχρονισμός και οι καινοτομίες στην Νοσηλευτική αποτελούν μονόδρομο για την εξέλιξη του επαγγέλματος και την βιωσιμότητα του Ε.Σ.Υ.»

Στις 20 & 21 Μαρτίου 2025 διεξήχθη στο Κεντρικό Αμφιθέατρο Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, η 5η Νοσηλευτική Διημερίδα Δυτικής Μακεδονίας: «Εκσυγχρονισμός και Καινοτομίες στην Νοσηλευτική», η οποία διοργανώθηκε από την Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Κοζάνης «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ» και τελούσε υπό την αιγίδα της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος.

Στην επιστημονική εκδήλωση συμμετείχαν καταξιωμένοι ομιλητές, οι οποίοι μέσα από τις παρουσιάσεις τους ανέδειξαν τις σύγχρονες ανάγκες υγείας τις οποίες αντιμετωπίζουν καθημερινά, ώστε να είναι σε θέση να

ανταποκρίνονται πλήρως στις υγειονομικές ανάγκες των πολιτών, διασφαλίζοντας παράλληλα την Δημόσια Υγεία. Το επιστημονικό πρόγραμμα κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων, οι οποίοι κατέκλυσαν το κεντρικό αμφιθέατρο καθ' όλη τη διάρκεια της επιστημονικής εκδήλωσης. Αξιοσημείωτο είναι δε το γεγονός, ότι τόσο στο επιστημονικό πρόγραμμα, όσο και στην παρακολούθηση της διημερίδας συμμετείχαν σύσσωμες οι Διευθύνσεις των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών από την Δυτική Μακεδονία και από το 2ο Περιφερειακό Τμήμα Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε., όπως και Νοσηλευτές από τις Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Καθώς οι υγειονομικές ανάγκες διαρκώς γίνονται όλο και πιο απαιτητικές, οι Νοσηλευτές και οι επαγγελματίες υγείας οφείλουν να βρίσκονται μπροστά από τις εξελίξεις, ώστε να διαχειρίζονται επιτυχώς και με επαγγελματισμό τις απαιτήσεις του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Έχοντας ως εφελτήριο την Συνεχιζόμενη Νοσηλευτική Εκπαίδευση, με γνώμονα την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας, διευρύνουν τις γνώσεις τους, αναπτύσσουν περαιτέρω τις κλινικές τους δεξιότητες, καινοτομούν, εκσυγχρονίζουν τις Υπηρεσίες Υγείας και εν τέλει διασφαλίζουν την βιωσιμότητα του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συχαίρει την Διοίκηση του Γ.Ν. Κοζάνης «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ», την Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Μαλαματή Καλώτα, τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και όλους τους συμμετέχοντες για την υποδειγματική οργάνωση και διεξαγωγή της επιστημονικής εκδήλωσης, δηλώνοντας αρωγός στο έργο τους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζανής Πολυκανδριώτης

2ο FORUM Κλινικών Δεξιοτήτων Δ.Ν.Υ. του Γ.Ν.Θ. «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ»: «Εκπαιδευτικό τριήμερο γνώσης και καινοτομίας για την Συνεχιζόμενη Νοσηλευτική Εκπαίδευση»

Η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν.Θ. «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» συνεχίζοντας την άοκνη δραστηριότητά της σχετικά με την Συνεχιζόμενη Νοσηλευτική Εκπαίδευση διοργάνωσε με απόλυτη επιτυχία, στις 28, 29 & 30 Μαρτίου 2025, το 2ο Forum Κλινικών Δεξιοτήτων στις εγκαταστάσεις του Νοσοκομείου. Έχοντας ως εφαλτήριο το προηγούμενο Forum τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας οργάνωσαν με απόλυτη αρμονία ένα άκρως ενδι-

αφέρον επιστημονικό πρόγραμμα, το οποίο καθήλωσε τους 1516 συμμετέχοντες.

Συνολικά διεξήχθησαν 56 κλινικά φροντιστήρια, στα οποία οι Νοσηλευτές εκπαιδεύτηκαν σε κλινικές δεξιότητες, διέυρυναν το επιστημονικό τους υπόβαθρο, καινοτόμησαν και κυρίως βίωσαν κατά κοινή ομολογία ένα τριήμερο ρεαλιστικής νοσηλευτικής εκπαίδευσης. Οι εποικοδομητικοί διάλογοι, οι καλές πρακτικές, η βιωματική εκπαίδευση εντός των Τμημάτων, η προαγωγή της διεπιστημονικής συνεργασίας, οι επιστημονικές αντιπαραθέσεις και οι διαφορετικές νοσηλευτικές προσεγγίσεις, δημιούργησαν ένα πολυσύνθετο παζλ επιστημονικής γνώσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συχαίρει τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν.Θ. «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» και ιδιαιτέρως την Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Ελένη Παντελίδου για την εξαιρετη οργάνωση, η οποία έθεσε ακόμη πιο ψηλά τον πήχη για την επόμενη επιστημονική δραστηριότητα...

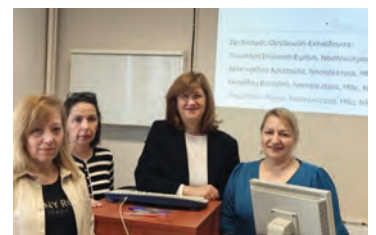
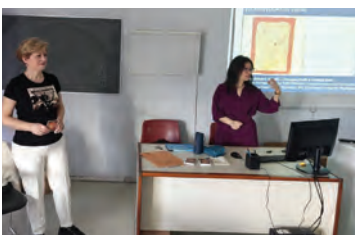
Επιπλέον συχαίρει όλους τους Νοσηλευτές για την πολυπληθή συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει η Συνεχιζόμενη Νοσηλευτική Εκπαίδευση αποτελεί ισχυρό κίνητρο και συνάμα το εφαλτήριο των Νοσηλευτών για την εξέλιξη της επιστήμης μας.

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος στο πλαίσιο της Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης και της προαγωγής της Νοσηλευτικής Επιστήμης, δηλώνει αρωγός στις εκπαιδευτικές δράσεις των Διευθύνσεων Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, στηρίζοντας εμπράκτως το έργο των Νοσηλευτών.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

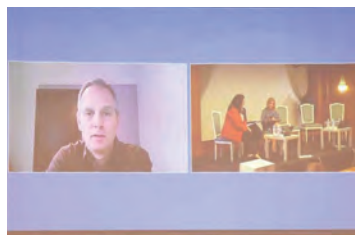
Ημερίδα Νοσηλευτικής Ηγεσίας του 1ου Περιφερειακού Τμήματος της Ε.Ν.Ε

Την Παρασκευή 14 Μαρτίου 2025, στο Ξενοδοχείο Royal Olympic πραγματοποιήθηκε υβριδικά η 1η Ημερίδα Νοσηλευτικής Ηγεσίας με θέμα: «Εφαρμογή Βέλτιστων Πρακτικών & Εργαλείων στο Πεδίο της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης με επίκεντρο τον ασθενή», από το 1ο Περιφερειακό Τμήμα (ΠΤ) της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος και το Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την Ποιότητα της Φροντίδας και την Ασφάλεια των Ασθενών στην Αθήνα.

Η Ημερίδα απευθύνονταν σε Διευθυντές και Υποδιευθυντές Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και επικεντρώθηκε σε θέματα Ασφαλούς Στελέχωσης των Υγειονομικών Μονάδων, την Λήψη Αποφάσεων, την Επικοινωνία, την Στήριξη και τη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση του νοσηλευτικού προσωπικού και την Ασφάλεια των Ασθενών.

Κατά την έναρξη της Ημερίδας απηύθυναν χαιρετισμούς, ο Πρόεδρος της

ος, Παπαδάκης Ευάγγελος, Κούρτης Γεώργιος.

Το 2ο Πάνελ: Ηγεσία στη Νοσηλευτική και Ποιότητα Νοσηλευτικής Φροντίδας: Στοχοθεσία, Εργασιακή Κουλτούρα & Στρατηγικές Διαχείρισης και Ενδυνάμωσης Ανθρώπινου Δυναμικού. Με κεντρικό ομιλητή τον κ. Morgan Lucey, συντονίστρια την κα. Καϊτελίδου Δάφνη και σχολιαστές: Καπρίτσου Μαρία, Παναγιωτοπούλου Κωνσταντίνα, Πλαστήρα Μαρία, Λιούτα Κορίνα, Μούγια Βασιλική, Παντελίδου Παρθενομένη.

Το 3ο Πάνελ: Εκπαίδευση και Διαρκής Επαγγελματική Ανάπτυξη στη Νοσηλευτική: Από την Έναρξη της Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας έως την Ανάληψη Ανώτερων Διοικητικών Θέσεων, με κεντρικό ομιλητή την κα. Hagar Baruch, συντονίστρια την κα. Καθαρακή Μαρία και σχολιαστές: Κολλιού Βασιλική, Γιάγκου Ευτυχία, Ευλαβής Γεώργιος, Βοβλιανού Σταυρούλα, Καλοκαιρινού Αθηνά.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση της Διάλεξης με θέμα: «Σύγχρονα Δεδομένα και Προκλήσεις στην Ελληνική Νομοθεσία για τον Τομέα Υγείας» με Κεντρικό ομιλητή τον Δικηγόρο κ. Παραρά Αλέξιο και Συντονιστή τον Πρόεδρο του 1ου ΠΤ κ. Λάμπρο Μπίζα και ακολούθησε συζήτηση.

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της Ημερίδας ανταλλάχθηκαν απόψεις και προβληματισμοί για την σύγχρονη προσέγγιση της Νοσηλευτικής Ηγεσίας. Αποτυπώθηκαν δυσχέρειες και προβλήματα στην καθημερινή πρακτική, αναδείχθηκε η ανάγκη διερεύνησης των καλών πρακτικών και εργαλείων που προάγουν την αποτελεσματικότητα και την ποιότητά της αλλά και η ανάλυση των προκλήσεων και των ευκαιριών που προκύπτουν, με γνώμονα τις ποιοτικές παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας που έχουν στο επίκεντρο τον ασθενή. Επίσης, αποτυπώθηκε η επιβεβλημένη ανάγκη να θεθούν οι βάσεις για τη δημιουργία και άσκηση κοινών και πιστοποιημένων πρακτικών από τις Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, γεγονός που θα επιφέρει αποτελέσματα στην καθημερινή άσκηση της Νοσηλευτικής Διοίκησης.

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για το υψηλό οργανωτικό και επιστημονικό επίπεδο της διοργάνωσης και, το ΔΣ του 1ου ΠΤ δεσμεύτηκε για τη συνέχιση δράσεων βασισμένων στις ανάγκες της Νοσηλευτικής Ηγεσίας που αναδείχθηκαν από τα συμπεράσματα. Η καθιέρωση της Ημερίδας Νοσηλευτικής Ηγεσίας, ως ετήσιο θεσμό στα επιστημονικά δρώμενα της Νοσηλευτικής Διοίκησης, η ανάπτυξη εργαλείων αλλά και πολιτικών προτάσεων που θα αποτελέσουν μοχλό πίεσης προς την Πολιτική Ηγεσία, αποτελούν στο εξής την πλέον ενδεδειγμένη οδό στην προσπάθεια ενδυνάμωσης του νοσηλευτικού προσωπικού και βελτίωσης της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας.

Τέλος, το Διοικητικό Συμβούλιο του 1ου ΠΤ Αττικής και Νήσων Αιγαίου ευχαριστεί θερμά όλους τους συμμετέχοντες για την παρουσία τους και την καθοριστική συμβολή τους στην αναβάθμιση του ρόλου της Νοσηλευτικής Ηγεσίας στην Υγειονομική Περιβάληση.

Για το Περιφερειακό Συμβούλιο του 1ου Π.Τ. της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Λάμπρος Μπίζας

Ο Γεν. Γραμματέας
Κωνσταντία Μπελαλή

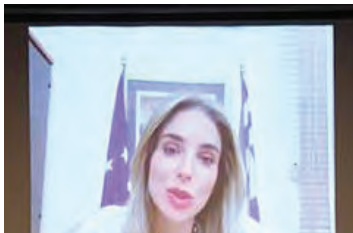
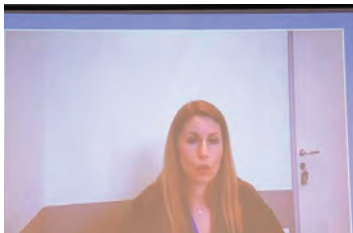
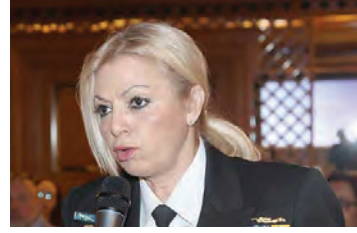

Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος κ. Δημήτριος Σκουτέλης, ο Προϊστάμενος του Γραφείου Ποιότητας Υγειονομικής Περιβάλησης και Ασφάλειας των Ασθενών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ) στην Αθήνα κ. Joao Breda και η Γενική Γραμματέας Υπηρεσιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας κ. Λίλιαν-Βενετία Βιλδριδίη και ακολούθησε η έναρξη των εργασιών από τον Πρόεδρο του 1ου ΠΤ κ. Λάμπρο Μπίζα.

Στη συνέχεια το βήμα δόθηκε στους Νοσηλευτές που αντιμετωπίζουν τη ζοφερή πραγματικότητα της καθημερινής κλινικής πρακτικής όπου και περιέγραψαν τις βιωματικές εμπειρίες τους καθώς και τον τρόπο που απάντησαν σε αυτές. Φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Νοσηλευτικής αναφέρθηκε στο πρόγραμμα σπουδών και εξέφρασε τους προβληματισμούς της για το μέλλον της Νοσηλευτικής και την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων Νοσηλευτικής. Συνέχισαν νοσηλευτές που εργάστηκαν στο δημόσιο νοσοκομείο όπου: α) παραιτήθηκαν και εργάζονται ως Σχολικοί Νοσηλευτές, β) μετανάστευσαν και εργάζονται στο εξωτερικό, γ) μετατάχθηκαν στη Διοικητική Υπηρεσία του Νοσοκομείου και δ) συνεχίζουν να εργάζονται εξουθενωμένοι χωρίς ενδιαφέρον για το αντικείμενό τους και υπό το βάρος πολλών οφειλόμενων ημερών ανάπαυσης και αδειάς προηγούμενων ετών, οι οποίοι περιγράψανε τα προβλήματα που καλείται να επιλύσει η σύγχρονη Νοσηλευτική Ηγεσία.

Στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν δυο Εισαγωγικές Ομιλίες, η πρώτη με θέμα: «Οι Πολλαπλοί Προηγμένοι Ρόλοι του Σύγχρονου Νοσηλευτή: Προκλήσεις και Ευκαιρίες» με ομιλήτρια την κ. Καϊτελίδου Δάφνη και η δεύτερη με θέμα: «Advancing Nursing in Greece: Strengthening Workforce Capacity, Leadership, and Well-being» με ομιλήτρια την κ. Stefanie Praxmarer-Feandes.

Ακολούθησαν τρία Πάνελ Συζήτησης : Το 1ο Πάνελ, Τεκμηριωμένες Προσεγγίσεις Ασφαλούς Στελέχωσης, Λήψης Αποφάσεων και Επαγγελματικής Επικοινωνίας στο Νοσηλευτικό Προσωπικό. Κεντρικοί ομιλητές: α) «Building Fit-for-Purpose Staffing Approaches», Margrieta Langins, β) «Evidence & Professional Judgement in Nurse Staffing Decision», Peter Griffiths. Συντονίστρια ήταν κα. Παναγιωτοπούλου Καλλιόπη και σχολιαστές οι: Δαστερίδου Θεοδώρα, Παναγιώτου Χρύσα, Ευαγγελίδου Ευτυχία, Νούσης Αθανάσι-

3ο Π.Τ. Ε.Ν.Ε.: Τιμητική βράβευση του Νοσηλευτικού Προσωπικού του Γ.Ν. Κεφαλληνίας και του Γ.Ν. Ληξουρίου «ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ» από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων / Π.Ε. Κεφαλονιάς & Ιθάκης

Στο πλαίσιο του εορτασμού της 25ης Μαρτίου 2025, ο Αντιπεριφερειάρχης Κεφαλληνίας & Ιθάκης κ. Σωτήριος Κουρής, παρέθεσε μια εθιμοτυπική δεξίωση στο κτίριο του Διοικητηρίου, κατά τη διάρκεια της οποίας βράβευσε το Νοσηλευτικό Προσωπικό του Γ.Ν. Κεφαλληνίας και του Γ.Ν. Ληξουρίου «ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ», ως ένδειξη αναγνώρισης του έργου τους και της προσφοράς τους, τόσο προς τους πολίτες, όσο και στο ίδιο το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Τα βραβεία παρέλαβαν για το Γ.Ν. Κεφαλληνίας, εκ μέρους της Διευθύντριας Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Άρτεμις Τυπάλδου, ο Αναπληρωτής Διευθυντής Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Γεράσιμος Παντελεΐδης και για το Γ.Ν. Ληξουρίου «ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ», η Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, κ. Ιουλίτσα Σταθάτου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του 3ου Π.Τ. Ηπείρου, Αιτ/νίας, Ι.Νήσων & Πε-

λοπ/σου συχαίρει τις Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών του Γ.Ν. Κεφαλληνίας και του Γ.Ν. Ληξουρίου «ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ» για τις τιμητικές βραβεύσεις, αποδίδοντας παράλληλα τα εύσημα σε όλους τους Νοσηλευτές και τις Νοσηλεύτριες των δύο νοσοκομείων για το έργο τους. Οι Νοσηλευτές αποτελούν την «καρδιά» του Εθνικού Συστήματος Υγείας και η κοινωνική αναγνώριση του έργου μας είναι ιδιαίτερως σημαντική, ώστε να συνεχίζουμε τον άσκνο αγώνα μας για την προστασία της υγείας των πολιτών και την συνεχιζόμενη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Εθνικού Συστήματος Υγείας απέναντι στην κοινωνία.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του 3ου Π.Τ. Ηπείρου,
Αιτ/νίας, Ι.Νήσων & Πελοπ/σου
Ο Πρόεδρος
Αρβανίτης Γεώργιος

Ο Γεν. Γραμματέας
Χαράλαμπος Λεβέντης

«Οι Νοσηλευτές Εκπαιδεύουν... οι Πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ» ... Ειδικό Νηπιαγωγείο & Δημοτικό Σχολείο Κατερίνης, 15ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών, Ειδικό Δημοτικό Σχολείου Ηρακλείου Αττικής, 2ο Γυμνάσιο Ηλιούπολης, 2ο ΓΕΛ Ηλιούπολης, 4ο Δημοτικό Σχολείο Λευκάδας, 2ο Γενικό Λύκειο Κιάτου, ΕΠΑΛ Κιάτου

Οι Νοσηλευτές συνεχίζουν να εκπαιδεύουν τους Πολίτες για να ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ... υλοποιώντας το πανελλαδικό εθελοντικό Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας, της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στο 1ο Γενικό Λύκειο Αγίας Βαρβάρας, 5ο Νηπιαγωγείο Πανοράματος, 25ο Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου, 17ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης και στο Κέντρο Ψυχοθεραπείας και Τέχνης «Συνώθηση».

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συχαίρει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την εξαιρετική οργάνωση, καθώς και όλους τους εκπαιδευόμενους για τη συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Επιπλέον συχαίρει τα μέλη της κ. Θεόδωρο Κουτσούπη, κ. Ξανθίππη Φουλίδου, κ. Χαράλαμπο Λεβέντη, κ. Απόστολο Δεληγάκη, κ. Αικατερίνη Νικολάου, κ. Δέσποινα Κουσκούτη, κ. Σπυριδούλα Παπανικολάου, κ. Γεωργία Παπαγεωργίου και κ. Κωνσταντίνο Βελέντζα για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γ.Ν.Α. «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ»: Εκδήλωση για τον εορτασμό της Διεθνούς ημέρας Γυναικών»

Η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός-Πολυκλινική», μαζί με τη Διοίκηση του Νοσοκομείου και του ΕΚΑΠΤΥ, πραγματοποίησαν στις 07 Μαρτίου 2025 εκδήλωση για τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρα Γυναικών.

Η εκδήλωση άνοιξε με χαιρετισμό προς τιμήν των γυναικών από το Δρ. Δημήτριο Πιστόλα Διευθυντή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και Πρόεδρο του ΕΣΑΝ και ακολούθησε ο κ. Βενιαμίν Μπατής Αναπληρωτής Διοικητής του Νοσοκομείου μας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους και απηύθυναν χαιρετισμό, η συνδιοργανώτρια κ. Ρίτα Μωραϊτάκη-Πικρού Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος του ΕΚΠΑΤΥ, η οποία παρέστη στην εκδήλωση και ως εκπρόσωπος του Περιφερειάρχη Αττικής κ. Νίκου Χαρδialiά, η Αντιπεριφερειάρχης Βόρειου Τομέα Αττικής κ. Λουκία Κεφαλογιάννη, η Υποδιοικήτρια της 1ης ΥΠΕ κ. Γιαννούλα Νταβώνη, η κ. Κωνσταντίνα Ρωμανά Συντονίστρια Διευθύντρια Αναισθησιολογικού η οποία απηύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους της κ. Μαίρης Καρελλά-Διαμαντοπούλου Επίτιμης Προέδρου ΕΛΕΠΑΠ, ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου κ. Στυλιανός Καπίρης, η Διευθύντρια Ιατρικής Υπηρεσίας κ. Θεανώ Κοντοπούλου, η Διευθύντρια Διοικητικής-Οικονομικής Υπηρεσίας κ. Παρασκευή Βρυωνίδου, ο Πρόεδρος του Σωματίου των Εργαζόμενων κος Γεώργιος Φερεντίνος.

Επιπλέον την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, η Αντιπεριφερειάρχης Επιχειρηματικότητας κ. Αλεξάνδρα Πάλλη-Γιαννακοπούλου, ο Αναπληρωτής Διοικητής της Πολυκλινικής κ. Ηρόδοτος Βαμβουρέλης, η Πρόεδρος του ΕΣΝΕ και Ομότιμη Καθηγήτρια Νοσηλευτικής του ΠΑΔΑ Δρ. Ελένη Κυρίτσι, οι Καθηγητές του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΠΑΠΑ Δρ. Σωτήριος Σούλης και Δρ. Ασπασία Γούλα, η Διευθύντρια της ΣΑΕΚ του Ευαγγελισμού κ. Όλγα Πολυχρονοπούλου, Διευθυντές Νοσηλευτικών Υπηρεσιών Δημόσιων και Ιδιωτικών Νοσοκομείων της Αττικής, οι Τομεάρχες και Προϊστάμενοι της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Υποδιευθυντές

Υπηρεσιών, Συντονιστές Διευθυντές Κλινικών, καθώς και πολλοί συνάδελφοι όλων των ειδικοτήτων του Νοσοκομείου μας.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε κεντρική ομιλία από την Καθηγήτρια του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΠΑΔΑ Δρ. Ασπασία Γούλα με θέμα «Γυναίκα και Ηγεσία υπό το πρίσμα ου Φαινομένου της Γυάλινης Οροφής». Η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας ευχαριστεί θερμά την κα Γούλα για αποδοχή της πρόσκλησης και την εκφώνηση μιας τόσο ενδιαφέρουσας ομιλίας.

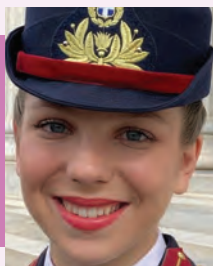
Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την απονομή τιμητικών πλακετών σε δύο αξιόλογες κυρίες και συναδέλφους του Νοσοκομείου μας, την κα Μαρία Μις Διευθύντρια Αναισθησιολόγο και την κα Αικατερίνη Σωτηροπούλου Υπεύθυνη Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Ακτινολογικού Τμήματος, δημιουργώντας κλίμα συγκίνησης και χαράς.

Η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας ευχαριστεί θερμά το Διοικητή του Νοσοκομείου μας κ. Αναστάσιο Γρηγορόπουλο για τη διαρκή υποστήριξη του σε όλες τις δράσεις της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας. Επίσης ευχαριστούμε από καρδιάς όλους όσους τίμησαν την εκδήλωσή μας με την παρουσία τους.

Ευχόμαστε χρόνια πολλά σε όλες τις γυναίκες που δίνουν καθημερινό αγώνα, προκειμένου να φέρουν την ισότητα μεταξύ των φύλων!

Οι Νοσηλεύτριες «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία...

Χαρίκλεια Μαλιέτσικα

Δεκανέας, Τεταρτοετής Σπουδάστρια Σ.Α.Ν.: «Η Συμβολή της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής στη Νοσηλευτική Επιστήμη»

Η Σχολή Αξιωματικών Νοσηλευτικής είναι ένα Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ), διάρκειας φοίτησης τεσσάρων ετών, που έχει ως αποστολή να παρέχει στις Ένοπλες Δυνάμεις Αξιωματικούς Νοσηλευτές καταρτισμένους επιστημονικά και στρατιωτικά, ώστε να ανταποκρίνονται με επιτυχία τόσο στο υψηλό λειτουργήμα της νοσηλευτικής, όσο και στον απαιτητικό ρόλο του αξιωματικού των Ενόπλων Δυνάμεων. Η φροντίδα του ανθρώπου που πάσχει αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της φιλοσοφίας της Σχολής, όπως αποτυπώνεται εύγλωττα και στο έμβλημά της: «Επ' ωφελεία καμώντων», με τη μορφή της Σκεπτομένης Αθηνάς να συμβολίζει τη σοφία, τη φρόνηση και τη διάθεση για διαρκή προσφορά. Με την στρατιωτική εκπαίδευση που παρέχεται από τη Σχολή, επιτυγχάνεται η ανάπτυξη των απαραίτητων αρετών και της στρατιωτικής αγωγής των σπουδαστών, με σκοπό τη διαμόρφωση Αξιωματικών Νοσηλευτών που διαθέτουν ηγετικά προσόντα, ισχυρή στρατιωτική συνείδηση, επιστημονική κατάρτιση ανώτατου επιπέδου, καθώς και κοινωνική και πολιτιστική παιδεία. Επιπλέον, η Σχολή συμμετέχει ενεργά σε ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες που σχετίζονται με τη νοσηλευτική επιστήμη και την τεχνολογία. Τέλος, συμμετέχει σε δράσεις ανταλλαγής σπουδαστών ευρωπαϊκών στρατιωτικών ακαδημιών (military Erasmus), συμβάλλοντας στην ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών και στην ενίσχυση του ρόλου της στο διεθνές περιβάλλον.

Η Σχολή ιδρύθηκε το 1946, σε μια κρίσιμη μεταπολεμική περίοδο, προκειμένου να καλύψει την ανάγκη στελέχωσης των Ενόπλων Δυνάμεων με εξειδικευμένο και επαγγελματικά καταρτισμένο νοσηλευτικό προσωπικό. Από τη σύστασή της, απευθυνόταν αποκλειστικά σε γυναίκες και αποτέλεσε την πρώτη Παραγωγική Σχολή Αξιωματικών γυναικών στην Ελλάδα. Οι πρώτες απόφοιτες υπηρέτησαν σε στρατιωτικά νοσοκομεία και συμμετείχαν σε διεθνείς αποστολές, όπως αυτή του ελληνικού εκστρατευτικού σώματος στην Κορέα. Το 1990 η Σχολή άνοιξε τις πύλες της και στους άνδρες σπουδαστές, αντανάκλωντας την πρόοδο της κοινωνίας και την ισότητα των φύλων στις Ένοπλες Δυνάμεις. Από το 2004, η Ακαδημαϊκή εκπαίδευση των σπουδαστών της ΣΑΝ παρέχεται από το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ.

Ένας διπλός ρόλος: «Αξιωματικός και Νοσηλεύτρια»: Οι σπουδαστές της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής εκπαιδεύονται παράλληλα και εξίσου εντατικά για να υπηρετήσουν δύο ρόλους: τον Στρατιωτικό και τον Νοσηλευτικό. Ο ρόλος του Αξιωματικού καλλιεργείται μέσω της στρατιωτικής εκπαίδευσης που παρέχεται καθ' όλη τη διάρκεια της τετραετούς φοίτησης. Οι σπουδαστές διαμένουν στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις της Σχολής και συμμετέχουν σε καθημερινές στρατιωτικές δραστηριότητες, εκπαίδευση πεδίου, διαλέξεις και επισκέψεις. Σκοπός είναι η καλλιέργεια πειθαρχίας, η ενίσχυση του ομαδικού πνεύματος και η εσωτερική αξιολόγηση όπως η τιμή, η υπευθυνότητα, η ευψυχία και η αίσθηση καθήκοντος. Με την αποφοίτησή τους αποκτούν τον βαθμό του Ανθυπολοχαγού, Σημαιοφόρου ή Ανθυποσμηναγού και εντάσσονται στους αντίστοιχους Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων (Στρατός Ήπρας, Πολεμικό Ναυτικό, Πολεμική Αεροπορία), όπου καλούνται να υπηρετήσουν με αυταπάρνηση την πατρίδα και τον συνάνθρωπο.

Ο ρόλος του Νοσηλευτή καλλιεργείται μέσω ενός πλούσιου και απαιτητικού ακαδημαϊκού προγράμματος, το οποίο εκπονείται και διδάσκεται από το Τμήμα Νοσηλευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι σπουδαστές παράλληλα με τα διδασκόμενα μαθήματα του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ, διδάσκονται ειδικά φροντιστηριακά μαθήματα εντός της Σχολής, με έμφαση στην κλινική νοσηλευτική, τις πρώτες βοήθειες και την παροχή φροντίδας σε συνθήκες αυξημένης πίεσης ή και κινδύνου. Συμμετέχουν ενεργά σε συνέδρια και ημερίδες επιστημονικού και στρατιωτικού ενδιαφέροντος, αποκτώντας εφόδια που θα τους επιτρέψουν να προσφέρουν υψηλού επιπέδου φρο-

ντίδα με επιστημονική επάρκεια και επαγγελματισμό.

Σταδιοδρομία και συνεχής επιμόρφωση: Μετά την αποφοίτησή τους, οι Αξιωματικοί - Νοσηλευτές τοποθετούνται σε Στρατιωτικά Νοσοκομεία ή άλλες Υγειονομικές Μονάδες, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε κλάδου. Η εκπαίδευσή τους ωστόσο, δε σταματά εκεί. Μέσα από πιστοποιήσεις (όπως το BLS, PHTLS, ILS, ALS), σεμινάρια, επιμορφωτικά προγράμματα και δυνατότητες για μεταπτυχιακές ή και διδακτορικές σπουδές, ενισχύεται διαρκώς η επιστημονική τους κατάρτιση. Οι Αξιωματικοί Νοσηλευτές, εκπαιδεύονται σε εξειδικευμένα σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως το Σχολείο Καταδυτικής και Υπερβαρικής Ιατρικής και Νοσηλευτικής, Αεροπορικής Νοσηλευτικής και Αεροδιακομιδών. Τέλος, καλούνται να αναλάβουν ρόλους εκπαιδευτών και επιτελών, μεταλαμπαδεύοντας τις γνώσεις και τις αξίες τους στις επόμενες γενιές στελεχών. Η δια βίου μάθηση δεν αποτελεί επιλογή αλλά αναγκαίοτητα, καθώς η νοσηλευτική επιστήμη εξελίσσεται διαρκώς, ενώ και οι συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος - ιδίως στο στρατιωτικό πλαίσιο - απαιτούν ετοιμότητα, προσαρμοστικότητα και συνεχή επικαιροποίηση των γνώσεων.

Η διαδικασία εισαγωγής: Η είσοδος στη Σχολή πραγματοποιείται μέσω Πανελλαδικών Εξετάσεων και απευθύνεται σε υποψηφίους του πεδίου Επιστημών Υγείας. Οι υποψήφιοι καλούνται επίσης να επιτύχουν σε Προκαταρκτικές Εξετάσεις (υγειονομικές, αθλητικές και ψυχομετρικές). Η Σχολή δέχεται μαθητές Λυκείου από όλη την Ελλάδα, Κύπριους υποψηφίους μέσω Πανκυπρίων εξετάσεων, καθώς και αλλοδαπούς από το 1997, μέσω ειδικών προγραμμάτων ανταλλαγής και διεθνών συμφωνιών.

Η ιδιαίτερη συμβολή της Σχολής: Η Σχολή Αξιωματικών Νοσηλευτικής αποτελεί ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα, μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η συνύπαρξη της επιστήμης και της προσφοράς, η πειθαρχία και ο ανθρωπισμός. Οι απόφοιτοί της είναι επαγγελματίες που διαθέτουν τόσο την επιστημονική γνώση, όσο και την ψυχική δύναμη να προσφέρουν φροντίδα, ακόμα και στις πιο δύσκολες συνθήκες, σε εμπόλεμες ζώνες, σε αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας, σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή κρίσεων δημόσιας υγείας. Είναι στελέχη με αυξημένο αίσθημα ευθύνης, ικανά να διοικήσουν, να εμπνεύσουν και να δράσουν με ψυχραιμία και αυταπάρνηση.

Ένα προσωπικό βίωμα: Προσωπικά, κατά τη φοίτησή μου στη Σχολή, απέκτησα πολύτιμες γνώσεις, εμπειρίες και φιλίες ζωής. Το σημαντικότερο, όμως, ήταν το μάθημα πως - πέρα από κάθε επαγγελματική ιδιότητα ή υποχρέωση - η ουσία του επαγγέλματός μας, είναι η αφοσίωση στον άνθρωπο που πάσχει. Η Νοσηλευτική είναι επάγγελμα της καρδιάς και της ψυχής, και απαιτεί σθένος, ενσυναίσθηση και αληθινή αγάπη για την ανθρώπινη ζωή.

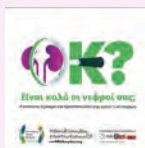
Μαριάννα Ελευθερούδη

MSc, PhD(c), Ειδική νοσηλεύτρια Ψυχικής Υγείας, Προϊσταμένη Μονάδας Εξωνεφρικής Κάθαρσης & Νεφρολογικής Κλινικής, Γ.Ν.Θ. «ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ»: «Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού: Η Αξία της Πρόληψης και της Φροντίδας»

Η Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού έχει θεσπιστεί να γιορτάζεται τη δεύτερη Πέμπτη κάθε Μαρτίου, από το 2006. Η πρωτοβουλία αυτή ανήκει στη Διεθνή Εταιρεία Νεφρολογίας και τη Διεθνή Ένωση Νεφρολογικών Ιδρυμάτων, με σκοπό να ευαισθητοποιήσει την παγκόσμια κοινή γνώμη για την σπουδαιότητα της υγείας των νεφρών και τη Χρόνια Νεφρική Νόσο (ΧΝΝ).

Το 2025, η ημέρα αυτή τιμήθηκε στις 13 Μαρτίου, με θέμα: «Είναι οι νεφροί σας εντάξει; – Ανικνεύστε έγκαιρα, προστατέψτε την υγεία των νεφρών»

Η διεθνής αυτή εκστρατεία πραγματοποιείται ώστε να αναγνωρισθεί η σημασία της καλής υγείας των νεφρών, της πρόληψης και της έγκαιρης διάγνωσης των νεφρικών παθήσεων.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού γιορτάζεται κάθε χρόνο σε ολόκληρο τον κόσμο και διοργανώνονται ποικίλες εκδηλώσεις: από δωρεάν έλεγχο της νεφρικής λειτουργίας για το κοινό στην Αργεντινή μέχρι μαραθώνιο - Ζούμπα στη Μαλαισία. Αντίστοιχες δράσεις και ενημερωτικές καμπάνιες πραγματοποιούνται και στη χώρα μας, όπως δωρεάν προληπτικές εξετάσεις, διαλέξεις από ειδικούς, διανομή ενημερωτικού υλικού κ.α. Όλες αυτές οι δράσεις γίνονται ώστε να υποκινηθεί το ενδιαφέρον και να εμπλουτιστούν οι γνώσεις του κοινού σχετικά με τις στρατηγικές πρόληψης, την αναγνώριση παραγόντων κινδύνου και την επιβίωση με τη νεφρική νόσο. Ο στόχος της παγκόσμιας καμπάνιας είναι: «Υγεία των νεφρών για όλους».

Η ΧΝΝ αποτελεί μια «σιωπηρή» νόσο, μία προοδευτικά εξελισσόμενη πάθηση που επηρεάζει άνω του 10% του γενικού πληθυσμού παγκοσμίως. Πρόκειται για μία νόσο που δεν δίνει συμπτώματα ακόμη κι όταν κάποιος έχει χάσει μέχρι και το 90% της νεφρικής του λειτουργίας. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεθνούς Επιτροπής για την Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού, περισσότεροι από 850 εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο ζουν με Νεφρική Νόσο και η συντριπτική πλειονότητα αυτών δεν το γνωρίζει. Ταυτόχρονα, πάνω από δύο εκατομμύρια άνθρωποι στην υφήλιο βρίσκονται σε θεραπεία υποκατάστασης της νεφρικής λειτουργίας, ή έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση νεφρού. Στην Ευρώπη, ο αριθμός αυτός φτάνει τα 100 εκατομμύρια άτομα και οι προβλέψεις δείχνουν ότι έως το 2040 η Χρόνια Νεφρική Νόσος θα αποτελέσει την πέμπτη αιτία θανάτου παγκοσμίως.

Στην Ελλάδα, περίπου το 10% του ενήλικου πληθυσμού πάσχει από Χρόνια Νεφρική Νόσο, δηλαδή 1.000.000 Έλληνες εμφανίζουν προβλήματα στους νεφρούς, ενώ το 10% (100.000 άτομα) από αυτούς εμφανίζει αρκετά σοβαρά προβλήματα και 14.000 βρίσκονται στο τελικό στάδιο της νόσου. Επομένως, η έγκαιρη διάγνωση είναι κρίσιμη, καθώς η νόσος μπορεί να εξελιχθεί σε τελικού σταδίου νεφρική ανεπάρκεια, απαιτώντας εξωνεφρική κάθαρση ή μεταμόσχευση νεφρού. Αξίζει να σημειωθεί πως κάθε χρόνο στη χώρα μας πραγματοποιούνται πάνω από 300 μεταμοσχεύσεις νεφρού, με τις μισές περίπου να προέρχονται από ζώντες δότες. Παρά τα ενθαρρυντικά αυτά βήματα, η ανάγκη για έγκαιρη πρόληψη και ενημέρωση παραμένει επιτακτική.

ΧΝΝ και πρόληψη: Παρά την πρόοδο στη θεραπεία της ΧΝΝ, η πρόληψη παραμένει ο ακρογωνιαίος λίθος για τη μείωση της συχνότητας της νόσου. Οι πληθυσμοί που βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο για εκδήλωση νεφρικής νόσου, όπως για παράδειγμα άτομα με σακχαρώδη διαβήτη, αρτηριακή υπέρταση, καρδιαγγειακή νόσο, οικογενειακό ιστορικό νεφρικής νόσου, θα πρέπει να υποβάλλονται σε στοχευμένες εξετάσεις.

Οι προσπάθειες θα πρέπει γενικότερα να επικεντρώνονται στην ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού, στην ενίσχυση των υπηρεσιών υγείας και στην εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων που ενδυναμώνουν τους ασθενείς. Οι νοσηλεύτες της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, καθώς και εκείνοι που εργάζονται σε σχολεία, δήμους ή δομές κοινωνικής πρόνοιας, κατέχοντας την κατάλληλη γνώση μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά μέσα από δράσεις προληπτικού ελέγχου και εκπαιδευτικής ενημέρωσης. Οι πολιτικές έγκαιρης ανίχνευσης για τα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο εμφάνισης ΧΝΝ θα πρέπει να εφαρμόζονται παγκοσμίως με σκοπό αφενός τη μείωση του κόστους υγειονομικής περίθαλψης που σχετίζεται με τη νεφρική ανεπάρκεια και αφετέρου τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.

Μια Υπενθύμιση ότι η νεφρική υγεία δεν είναι προνόμιο, αλλά δικαίωμα! Απαιτείται συλλογική προσπάθεια από πολιτεία, φορείς υγείας, επιστημονικές ενώσεις και βέβαια τους επαγγελματίες υγείας, για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στην έγκαιρη διάγνωση, την ολιστική φροντίδα και την κατάλληλη θεραπεία των ασθενών με ΧΝΝ. Οι νοσηλεύτες, ως βασικοί κρίκοι αυτής της αλυσίδας, καλούνται να πρωταγωνιστήσουν σε αυτή την προσπάθεια μέσα από καμπάνιες ενημέρωσης, σχολικά προγράμματα και πρωτοβουλίες κοινοτικής φροντίδας με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών με ΧΝΝ.

Φωτεινή Μάλλη

Πνευμονολόγος, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Επιστημονικά Υπεύθυνη Ιατρείου Πνευμονικής Εμβολής Π.Γ.Ν. Λάρισας, Διευθύντρια Εργαστηρίου Διαταραχών Αναπνευστικού Συστήματος, Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: «Φυματίωση: Από το χθες στο σήμερα...»

Η 24η Μαρτίου κάθε έτους έχει καθιερωθεί ως η Παγκόσμια Ημέρα Φυματίωσης, με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για μία νόσο που συνεχίζει να αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια υγεία σε παγκόσμιο επίπεδο και παρ'ότι θεραπεύσιμη συνδυάζεται με έντονο κοινωνικό στίγμα. Παρά την πρόοδο της επιστήμης, η φυματίωση εξακολουθεί να στοιχίζει εκατομμύρια ζωές ετησίως, ιδίως σε κοινωνικά ευάλωτους πληθυσμούς. Στο επίκεντρο της μάχης κατά της νόσου βρίσκονται οι επαγγελματίες υγείας και οι νοσηλεύτες, με τη διεπιστημονική προσέγγιση να απαιτείται για την αποτελεσματική διαχείρισή της.

Η φυματίωση υπήρξε μία από τις πιο καταστροφικές νόσους στην ιστορία της ανθρωπότητας. Κατά τον 19ο αιώνα, η ασθένεια ήταν γνωστή ως «φθίση» ή «λευκή πανώλη» καθώς οδηγούσε σε μακροχρόνια εξασθένιση και απώλεια της ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων. Η εικόνα του φυματικού ασθενούς –αδύναμος, ωχρός, με παρατεταμένο βήχα και αιμόπτυση– αποτυπώθηκε έντονα στην τέχνη της εποχής. Λογοτεχνικά έργα, όπως «Η κυρία με τις καμέλιες», αποτυπώνουν την τραγικότητα της διάγνωσης και τη στάση της κοινωνίας απέναντι στην νόσο.

Η μεγάλη πρόοδος που σημειώθηκε με την ανακάλυψη του *Mycobacterium tuberculosis* από τον Robert Koch το 1882, άνοιξε τον δρόμο για την ανάπτυξη διαγνωστικών μεθόδων και, αργότερα, φαρμακευτικών θεραπειών. Στα μέσα του 20ού αιώνα, η ανακάλυψη των αντιφυματικών φαρμάκων –με πρώτο τη στρεπτομυκίνη το 1943– οδήγησε σε μείωση της φυματίωσης στις ανεπτυγμένες χώρες. Ωστόσο, η μάχη δεν είχε τελειώσει. Η φυματίωση «μετακόμισε» σε αναπτυσσόμενες περιοχές, ενώ η σύμπτωσή της με τον ιό HIV και η εμφάνιση ανθεκτικών μορφών του μυκοβακτηριδίου, άλλαξαν τα επιδημιολογικά και κλινικά δεδομένα τα τελευταία χρόνια. Το 1991, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, κατέγραψε και επίσημα τις πρώτες ανησυχητικές εξάρσεις πολυανθεκτικής φυματίωσης, μιας μορφής της νόσου που απαιτεί πολύμηνη (>18 μήνες) θεραπεία η οποία συνοδεύεται από πολλές και συχνές παρενέργειες και έχει πολλαπλάσιο κόστος σε σύγκριση με την «κλασσική» φυματίωση.

Τι συμβαίνει σήμερα; Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η φυματίωση παραμένει μία από τις 10 πρώτες αιτίες θανάτου παγκοσμίως, με περισσότερα από 10 εκατομμύρια νέα περιστατικά και 1,3 εκατομμύρια θανάτους κάθε χρόνο. Η νόσος είναι συχνότερη σε χώρες με πτωχά υγειονομικά συστήματα, κακές συνθήκες διαβίωσης και μεγάλη συχνότητα HIV. Πρόσφατα επιδημιολογικά δεδομένα στην Ευρώπη δείχνουν 10% αύξηση των περιπτώσεων φυματίωσης στον παιδιατρικό πληθυσμό, μια αύξηση που παρατηρήθηκε για 3η συνεχόμενη χρονιά και έχει αποδοθεί, εν μέρει, στον απόηχο της πρόσφατης πανδημίας (European Centre for Disease Prevention and Control, 2025). Τα παραπάνω δείχνουν ότι απαιτούνται άμεσα μέτρα προκειμένου να ελεγχθεί το αυξανόμενο φορτίο της νόσου.

Στη σύγχρονη Ελλάδα, καταγράφονται 400–500 περιστατικά ετησίως, με περίπου ίση κατανομή των περιπτώσεων σε αλλοδαπούς και ημεδαπούς. Περίπου 1 στα 5 κρούσματα διαμένουν σε συνθήκες ομάδων διαβίωσης (π.χ. δομές προσφύγων, καταστήματα κράτησης, κτλ). Αξίζει να σημειωθεί ότι ο βαθμός υποδήλωσης των κρουσμάτων στην Ελλάδα είναι μάλλον σημαντικός. Εκτιμάται ότι η νόσος μπορεί να υποδηλώνεται κατά 80% με την ετήσια επίπτωση να κυμαίνεται σε περίπου 30 νέα περιστατικά /100.000 πληθυσμού (Lytras et al, PLOS One, 2012).

Μια από τις σημαντικότερες εξελίξεις στη φυματίωση σήμερα είναι τα νέα εμβόλια για τη νόσο. Για περισσότερο από έναν αιώνα, το BCG παραμένει το μόνο διαθέσιμο εμβόλιο κατά της φυματίωσης. Αν και προσφέρει κάποια προστασία στα παιδιά, δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό στην πρόληψη της πνευμονικής φυματίωσης στους ενήλικες. Τα τελευταία χρόνια, η έρευνα έχει επικεντρωθεί στην ανάπτυξη νέων εμβολίων για την πρόληψη της φυματίωσης με κάποια από αυτά να είναι σε φάση 3 των κλινικών δοκιμών. Η ανάπτυξη αυτών των εμβολίων, αν τελικά στεφθεί με επιτυχία, μπορεί να αλλάξει το τοπίο της φυματίωσης τα επόμενα χρόνια.

Ο ρόλος των νοσηλευτών στη διαχείριση της φυματίωσης είναι πολυεπίπεδος και περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων στην εκπαίδευση, υποστήριξη και παρακολούθηση των ασθενών. Οι νοσηλεύτες είναι συχνά οι πρώτοι που έρχονται σε επαφή με ασθενείς που παρουσιάζουν ύποπτα συμπτώματα (επίμονος βήχας, απώλεια βάρους, παρατεταμένο εμπύρετο) και παίζουν σημαντικό ρόλο στην αναγνώριση και παραπομπή για έλεγχο. Στις αρμοδιότητές τους περιλαμβάνεται η ενημέρωση των ασθενών για τη νόσο, τους τρόπους μετάδοσης, τη θεραπεία και την πρόληψη. Καλούνται να εκπαιδεύσουν όχι μόνο τους πάσχοντες αλλά και τις οικογένειες και το περιβάλλον τους. Παράλληλα, προσφέρουν ψυχολογική υποστήριξη στον ασθενή καθώς η διάγνωση της φυματίωσης, ακολουθείται συχνά από κοινωνική απομόνωση και φόβο. Κάθε κρούσμα φυματίωσης συνοδεύεται από έναν αγώνα για εντοπισμό των πιθανών επαφών που μπορεί να έχουν εκτεθεί. Στον ρόλο του νοσηλευτή περιλαμβάνεται η συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, συμβάλλοντας στην ικνηλάτηση και καταγραφή πολύτιμων επιδημιολογικών δεδομένων.

Οι νοσηλεύτες μπορούν να συμβάλλουν στη συμμόρφωση των ασθενών με τη φαρμακευτική αγωγή. Η φυματίωση αντιμετωπίζεται με πολλαπλά αντιφυματικά φάρμακα και η διάρκεια της θεραπείας είναι μακροχρόνια (>6 μήνες). Η σωστή λήψη της θεραπείας είναι σημαντική τόσο για την ίαση του ασθενή, όσο και για τη μείωση της μεταδοτικότητάς του και την αποφυγή ανάπτυξης ανθεκτικών μορφών. Είναι κρίσιμο να εξασφαλιστεί ότι ο ασθενής δεν θα διακόψει ή παραμελήσει την αγωγή ακόμα και μέσω προγραμμάτων άμεσα επιτηρούμενης θεραπείας (DOT, Directly Observed Therapy) όπως αυτά που εφαρμόζονται σε χώρες που η φυματίωση αποτελεί σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας, όπως η Νότια Αφρική.

Παρά την ευρεία κοινωνική αντίληψη, τα δεδομένα δείχνουν ότι η φυματίωση δεν είναι απλώς μια νόσος του παρελθόντος αλλά και του σήμερα, ακόμα και για χώρες όπως η Ελλάδα. Έτσι απαιτείται διεπιστημονική συνεργασία και συνεχής επαγρύπνηση για την εξάλειψή της. Δυστυχώς, μελέτες δείχνουν ότι οι επαγγελματίες υγείας συχνά δεν διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις γύρω από τη νόσο (Charisis et al, PNEUMON 2014). Αυτό το έλλειμμα μπορεί να λειτουργήσει ως φραγμός στην έγκαιρη διάγνωση, πρόληψη της διασποράς και τη συμμόρφωση των ασθενών. Η Παγκόσμια Ημέρα Φυματίωσης είναι η ευκαιρία να αναδείξουμε όχι μόνο την ανάγκη για δράση, αλλά και τις ανάγκες στον αγώνα ενάντια σε μια νόσο που, αν και αντιμετωπίσιμη, δεν έχει ακόμη νικηθεί.

Πουλχερία Χριστοδούλου

Νοσηλεύτρια, MSc, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Πνευμονολογική Κλινικής, Γ.Ν.Θ. «Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ»: «Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φυματίωσης: Από τα Σανατόρια... στα αντιφυματικά Ιατρεία»

Η φυματίωση είναι γνωστή στον άνθρωπο από την αρχαιότητα. Η πρώτη σαφής ανίχνευση της νόσου έλαβε χώρα στον απολίθωμα ενός βίσωνα ηλικίας 18.000 ετών, όπου ανευρεθεί εργαστηριακά το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης. Στην ιστορία της φυματίωσης διακρίνουμε 4 περιόδους: η 1η περίοδος (περιγραφική) η οποία είναι η μεγαλύτερη, τότε ο Ιπποκράτης χρησιμοποίησε τον όρο «φθίσις» για να περιγράψει την ασθένεια. Η 2η περίοδος (παθολογοανατομική) περιλαμβάνει τον 18ο αιώνα, εποχές των Bayle και Lane, μέρος του 19ου αιώνα δηλαδή την εποχή των Villemain και Koch. Η 3η περίοδος (πειραματική και βακτηριακή) κατά την οποία ο Koch απομονώνει το βάκιλο της «φθίσις» από βλάβες ζώων και ανθρώπων. Η 4η περίοδος (θεραπευτική) αρχίζει από τα μέσα του 20ου αιώνα και διαρκεί μέχρι και σήμερα.

Η φυματίωση μάστιζε την Ελλάδα στις αρχές του 20ου αιώνα ως το 1930 η χώρα μας έχασε 1.000.000.000 συνανθρώπους εξαιτίας της νόσου. Το 1902 συγκαλείται στο Βερολίνο το 1ο διεθνές συνέδριο για την φυματίωση. Το 1902 ιδρύθηκε στην Ελλάδα το πρώτο «Λαϊκό Σανατόριο» στο νοσοκομείο «Σωτηρία» και ορίζεται ως θεραπευτικό ίδρυμα ευρισκόμενο σε εξοχική τοποθεσία και προορίζεται για τη νοσηλεία και θεραπεία διαφόρων μορφών φυματίωσης. Ταυτόχρονα βέβαια δημιουργήθηκαν σανατόρια σε όλη τη χώρα. Τελικά το 1919 η ελληνική κυβέρνηση αποφάσισε να ανεγερθούν 15 αντιφυματικά ιατρεία και νοσοκομεία σε όλη την Ελλάδα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το «Σανατόριο» της Θεσσαλονίκης. Το κράτος αγόρασε την έκταση και τα παραπήγματα του Βρετανικού στρατού που χρησιμοποιούνταν για την ανάρρωση στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και δημιούργησε με τη προσθήκη νέων εγκαταστάσεων το «Νοσοκομείο Φυματιωτών» το οποίο αποτέλεσε το κέντρο καταπολέμησης της φυματίωσης στη Βόρεια Ελλάδα και εγκαινιάστηκε στις 28 Μαρτίου 1921. Το 1938 το νοσηλευτικό ίδρυμα ονομάστηκε «Σανατόριο Ασβεστοχωρίου» και στην πράξη λειτούργησε περισσότερο ως άσυλο φυματικών και λιγότερο ως αποθεραπευτήριο.

Περνώντας στο σήμερα σε πολλά νοσοκομεία της χώρας λειτουργούν αντιφυματικά ιατρεία και διατίθενται κλίνες οι οποίες νοσηλεύουν ασθενείς που χρειάζονται και ιατρονοσοκομειακή περίθαλψη. Η φυματίωση εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα δημόσιας υγείας καθώς σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ. το 1/3 του παγκόσμιου πληθυσμού έχει μολυνθεί με το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης, το 2019 ήταν η 13η αιτία θανάτου, το 60% των ασθενών είναι μεταδοτικοί, 410.000 είναι πολυανθεκτικοί. Όσον αναφορά την Ελλάδα σύμφωνα με τον ΕΟΔΥ το 2023 καταγράφηκαν συνολικά 493 περιστατικά ενεργού φυματίωσης δηλαδή 54% περισσότερα με βάση τον αριθμό των δηλωθέντων κρουσμάτων. Η συχνότητα δήλωσης της νόσου για το 2023 υπολογίζεται σε 4,71 περιστατικά ανά 100.000 πληθυσμού ενώ παρατηρείται ότι το 2021 και 2022 (περίοδος COVID) μειώθηκαν οι δηλώσεις στο 4,3. Αυτό οφείλεται στην όψιμη διάδοση της φυματίωσης, στην καθυστέρηση αναζήτησης φροντίδας υγείας και στην καθυστέρηση της διάγνωσης. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει το πεδίο μιας έρευνας για τον αν τα περιστατικά αυτά λόγω καθυστέρησης της διάγνωσης θα είχαν βαρύτερη κλινική εικόνα καθώς και δυσμενέστερη πορεία.

Η φυματίωση δεν είναι μόνο ιατρικό πρόβλημα είναι κυρίως οικονομικό και πολιτικό ζήτημα. Το αντιφυματικό πρόγραμμα μιας χώρας οργανώνεται και παρακολουθείται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και αποσκοπεί στην πρόληψη της φυματίωσης και το περιορισμό εξάπλωσης της νόσου για αυτό πρέπει να περιλαμβάνει την τήρηση κανόνων προστασίας λόγω της μεγάλης εισροής μεταναστών από περιοχές όπου η φυματίωση αποτελεί σημαντικό ενδημικό νόσημα, της εμφάνισης πολυανθεκτικών στελεχών καθώς της πανδημίας του AIDS το οποίο αύξησε την επίπτωση της φυματίωσης, την έγκαιρη ανίχνευση νέων περιπτώσεων, την θεραπεία και συστηματική παρακολούθηση των ασθενών μέχρι την επιτυχή ολοκλήρωση της θεραπείας, τον έλεγχο του περιβάλλοντος του φυματικού και την αντιμετώπιση των ατόμων που εκτέθηκαν στο ΜΒ, τον εμβολιασμό με BCG, την επιδημιολογική επιτήρηση της νόσου ώστε να προσαρμοστεί ανάλογα το αντιφυματικό πρόγραμμα της χώρας, την εκπαίδευση του ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού.

Αναγνωρίζοντας τους κανόνες πρόληψης κατά της φυματίωσης κατα-

λαβαίνουμε ότι οι νοσηλεύτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διαχείριση, τη φροντίδα και την υποστήριξη των ασθενών με φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας τους. Η δυσκολία της παροχής υποστήριξης και φροντίδας στους ασθενείς εμφανίζεται όταν τα περιβάλλοντα των ασθενών χαρακτηρίζονται από ελλείψεις, όχι μόνο σε ανθρώπινους αλλά και σε υλικούς πόρους. Ο ρόλος του νοσηλευτή γίνεται καθοριστικός στη φροντίδα του ασθενούς, αφού έρχεται αντιμέτωπος με σημαντικούς παράγοντες για την διαχείριση της κατάστασης. Επομένως η γνώση σαφών τεχνικών προτύπων και πρωτόκολλων είναι απαραίτητα.

Όλοι οι νοσηλεύτες οφείλουν να γνωρίζουν τα ατομικά μέτρα προστασίας. Όσον αναφορά τον ασθενή: να φοράει πάντα χειρουργική μάσκα μιας χρήσης για την πρόληψη διασποράς σταγονιδίων, κατά τις μετακινήσεις του εκτός του χώρου νοσηλείας του. Όσον αναφορά το νοσηλευτικό προσωπικό: να φορούν μάσκες με αναπνευστήρα που εφαρμόζουν απόλυτα στο πρόσωπο και φιλτράρουν αέρα, όταν έρχονται σε επαφή με ασθενείς που είναι μολυσματικοί ή όταν χειρίζονται δείγματα. Όταν ένας ασθενής νοσηλεύεται στο νοσοκομείο, ο νοσηλευτής οφείλει να γνωρίζει τα αντιφυματικά φάρμακα που χορηγεί. Στον ασθενή θα χορηγούνται συνδυασμός αντιφυματικών φαρμάκων επειδή ο λοιμογόνος παράγοντας μπορεί να είναι ανθεκτικός στο ένα φάρμακο. Ο νοσηλευτής πρέπει να γνωρίζει πιθανές παρενέργειες των φαρμάκων (πολλά από αυτά είναι νεφροτοξικά, ηπατοτοξικά, ωτοτοξικά) καθώς και υποτροπές της νόσου. Χρειάζεται επαγρύπνηση για την αναγνώριση αντιδράσεων υπερευαισθησίας καθώς ένα από τα συνηθέστερα προβλήματα είναι το δερματικό εξάνθημα.

Όταν ο ασθενής εξέλθει από το νοσοκομείο και συνεχίσει τη θεραπεία του στο σπίτι συμβουλευτεί τον ασθενή και την οικογένειά του ώστε να προστατευτεί από πτώσεις με ανάλογα προστατευτικά μέτρα. Επίσης σημαντικό είναι να τονιστεί στον ασθενή η σημασία που έχει να λαμβάνονται τα φάρμακα με μεγάλη ακρίβεια στην ώρα και την δόση σύμφωνα με τις οδηγίες του γιατρού. Ο νοσηλευτής κατέχει σημαντικό ρόλο και στην υγιεινοδιατηρητική αγωγή του ασθενούς που πάσχει από φυματίωση, θα πρέπει να τονιστεί στον άρρωστο και την οικογένειά του ότι η ανάπαυση παίζει καθοριστικό ρόλο. Η διαίτα του ασθενούς θα πρέπει να είναι ρυθμισμένη σωστά και να υπάρχει παρακολούθηση του σωματικού βάρους. Συνιστάται η σωστή ανάπαυση, η ελαφρά άσκηση και η τακτική υγιεινή του στόματος. Τέλος ο νοσηλευτής θα πρέπει να είναι πρόθυμος να εξηγήσει στον ασθενή και στους γύρω του τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφευχθεί η εξάπλωση της νόσου. Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να επιστημονθούν από τους νοσηλευτές, αφού υπάρχει αμεσότερη σχέση με τον ασθενή και επισήμανση τους είναι ιδιαίτερα σημαντική για την πορεία του ασθενούς.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει θέσει ως παγκόσμιο στόχο Δημόσιας υγείας την εξάλειψη της φυματίωσης έως το 2030 και αυτό θα επιτευχθεί με την ορθολογιστική κατανομή των πόρων υγείας προς την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία της νόσου.

Βιβλιογραφία:

- https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2024/09/fymatiosi_2023.pdf
 - <https://gpapanikolaou.gr/istoria.html>
 - https://nereus.library.upatras.gr/formerpat/ptyxiakes/seyp/seyp_nos/2006-2010/5147pe.pdf
 - https://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/16149/1/EfthymiadisG_2023.pdf
 - <http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/5230/%CE%A6%CE%A5%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%8A%CE%A9%CE%A3%CE%97%20%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D%20%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%99%CE%91%20%CE%9A%CE%91%CE%99%20%CE%9F%20%CE%A1%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%A3%20%CE%A4%CE%9F%CE%A5%20%CE%9D%CE%9F%CE%A3%CE%97%CE%9B%CE%95%CE%A5%CE%A4%CE%97..pdf?sequence=1&isAllowed=y>
 - ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ – Δ. ΧΛΩΡΟΣ, Λ. ΣΙΧΛΕΤΙΔΗΣ, Δ. ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ, Χ. ΒΑΜΒΑΛΗΣ (σελίδα 14)
 - ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ – Επιδημιολογία- Διάγνωση- Θεραπεία-Παρακολούθηση ασθενών. – Δ. ΧΛΩΡΟΣ
 - ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ – Μέτρα προφύλαξης και ελέγχου. – Φ. ΒΛΑΣΤΟΣ
- Τελευταία σελίδα: Συνέδριο ΕΝΕ 2025

ΕΝΕ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

18°

&

ΡΟΔΟΣ

14-17

2025

Β' Ανακοίνωση

Διοργάνωση:
PROOPSIS
Consulting S.A.

Συνδιοργάνωση:
aegean islands
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Έγκριση:
ΕΟΦ ΣφΕΕ

Υπό την Αιγίδα:
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΥΓΕΙΑΣ**

Συνεδριακό κέντρο:
IP
Rodas Palace Hotel

